

Angelica Leánykar

Húsz esztendő a művészetben nem nagy idő. De temérdek idő, ha arra gondolunk, hogy a legtöbben még meg sem születtek akkor, amikor a Táncsics Gimnázium kórusa - magára öltvén a merész-büszke "Angelica leánykar" nevet - felállt az iskola szerény pódiumára, s meglehetősen megilletődött első hangjait megszólaltatta. Röpké idő, ha látjuk, az Angelica név beváltott ígéretet jelent, és patinával vonódott be.

Temérdek idő akkor is, ha számba vesszük, mi minden történt a világban a megalakulás és névadás napjai óta, mi minden történt ennek az együttessé vált gyermeki közösségnek az életében. Háttérintézményük nem sokkal az alakulást követően a Városmajori Gimnázium lett, s azóta ennek az iskolának zenetagozatos hallgatóiból kerülnek ki a kórustagok. Csodaszerű, ahogy a néhány évenként kényszerűen megújuló tagság fenntartja a hangzás és a szellemiség megfoghatatlan, látszólag egyénekhez kötődő áramát. Az áramforrás Gráf Zsuzsanna, aki kiemelkedő muzsikusi tehetségének, kisugárzásának és ma már nemzetközi művészi tekintélyének köszönhetően táplálja ezt a szellemi energiát.

Több száz hangverseny, több tucat kisebb nagyobb turné, utazás Európa számos országába, továbbá Japánba, Dél-Amerikába, kétszer Észak-Amerikába, s emellett hét hangplemez elkészítése a mérleg. Trófeáik között szerepel 7 nemzetközi verseny első díja, melyek közül kiemelkedik a 2005-ös athéni kórusolimpia bajnoki címe.

Ezek csak pusztán - bár impozáns - adatok. Az kórusélet idejének zömét a tagok számára a megszámlálhatatlan próba és a véget nem érő tanulás jelenti, amely a maihoz hasonló ünnepi pillanatoknak, de éppúgy a "csak hétköznapi" hangversenyeknek is háttére, aranyfedezete. Egyben azonban legfőbb örömforrása, és voltaképpen igazi művészi célja is.

A kórus mögött álló sok művészi esemény egy hivatásos kórus számára sem lenne csekély mennyiség. Amikor zenéről, éneklésről van szó, maga a mű a mérce, s nem a szervezeti háttér. És ezt a mércét Gráf Zsuzsanna a lehető legmagasabbra állította, ez mindannyiunk közös tapasztalata, és élményforrása, akik hallhatjuk őket.

Épp ez a húsz év, Magyarország igencsak sűrű utolsó húsz éve akkor sem tűnik kevésnek, ha visszaemlékezünk a fennmaradásért, a munka és a koncertek megfelelő körülményeinek megteremtéséért vívott küzdelmekre. Az is tengernyi, amit segítségként, önfeláldozásként kaptak a tagoktól, a szülőktől, barátoktól és támogatóktól.

Mindezek ellenére mégis szinte pillanatnak tűnik az elmúlt két évtized, ha azokra a boldogságos percekre gondolunk, amikor sikerült valamit úgy megszólaltatniuk, ahogyan szerették volna, ahogy karnagyuk lelkében, csodálatosan csiszolt belső hallásában megszólalt. Vagy még inkább úgy (ez szerencsés esetben egybeesik), ahogy a szerző kívánta, kívánhatta.

S mert Gráf Zsuzsanna szenvedélyes művész, és szenvedélyes tanár, tanítványait is tűzbe hozza az általa képviselt ügyek érdekében. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a csaknem 500 leány zene és kultúra iránti, most már élethosszig tartó saját szenvedélye. Nemcsak a zenei pályára lépett növendékeire vonatkozik ez – jó néhány operaénekes indult nála - hanem azokra is, akik egészen más, pedagógiai, jogi, orvosi , tudományos- pálya iránt kötelezték el magukat.

Gráf Zsuzsanna figyelmének fókuszában a művészi minőség mellett a nevelés feladata áll, a magyar kultúra értékének ápolása és terjesztése. Biztosan állíthatjuk, hogy a magyarság elmúlt évezredének egyik legmesszebbre sugárzó szellemi teljesítménye a Kodály Zoltán nevével egybeforrott zenei gondolkodás, nevelési rendszer. Gráf Zsuzsanna ennek fenntartását, továbbfejlesztését végzi gyakorlati munkája során, bel- és külföldön egyaránt. Elméleti és gyakorlati oktatás, mesterkurzusok, tanfolyamok, és nem utolsósorban a kórusával adott koncertek a szinterei e felbecsülhetetlen fontosságú munkának.

Közben szinte észrevétlenül, de cseppet sem véletlenül az a megtiszteltetés érte a kórust, hogy néhány kiemelkedő zeneszerző felfigyelt rájuk, és kitüntetett darabjaikat a kórusnak ajánlották.

Megtörtént, hogy kifejezetten az Angelica akusztikai fenoménjára gondoltak akkor, amikor képzeletükben megfogant a művükhöz megfelelő kórushangzás.

Persze nemcsak kitüntetés ez, hanem súlyos feladat is, amelynek néha a kétségbeesésig megfeszített munkával, de végeredményében mindig diadalmasan tettek eleget ezek a fiatal lányok.

Repertoárjukban kezdetektől kiemelt helyett kapott a mai magyar zeneszerzők műveinek bemutatása és a lehető legszélesebb közönséggel való megismertetése, megszerettetése. Ez hozta meg azoknak a jeles komponistáknak a barátságát (Csiky Boldizsár, Gyöngyösi Levente, Karai József, Kocsár Miklós, Orbán György, Szokolay Sándor, Szőnyi Erzsébet,) akiknek művei számos fesztivál és koncert keretében csendültek már fel.

S ha már Angelica leánykarnak hívják az együttest, biztosak lehetünk benne, hogy az általuk gyakran felidézett többi egyetemes jelentőségű, de már nem élő szerző, példának okáért Palestrina, Brahms, Verdi, Rachmaninov, Liszt, Bartók és Kodály sem fogják be előttünk égi fülüket.

Mácsai János zenetörténész-kritikus